

K.N.N.V. afd. Vriezenveen. Torenvalkproject 2021.

Torenvalk versus Ooievaar.

Contactadres: Johan Niphuis,
Westeinde 230,
7671 cj Vriezenveen.
jgniphuis@gmail.com

17-10-'20.

Herman heeft weer een Torenvalk in de nabijheid van **TV9** aan het Hazenpad gezien.

20-10-'20.

Voorbereiding broedseizoen 2021.

Met 4 man de nestkasten nagezien, schoongemaakt, voorzien van nieuw nestmateriaal en waar nodig hersteld. Onze werkzaamheden worden met grote belangstelling gevolgd!

TV3, zijwand herstellen, **TV5**, nieuwe dakbedekking en in **TV6** is óók een enkele tralie geplaatst om Nijlganzen geen kans te geven de kast over te nemen.

Met het nazien van de kasten bleek ook dat eigenlijk alle kasten aan een grondige verbouwing toe zijn. Als je dit goed, maar ook veilig wil doen moeten de kasten van de paal-, en na minimaal 2x schilderen (en drogen) weer teruggeplaatst worden. Dit kost o.i. ook te veel tijd. Besloten is nu de kasten zo lang te laten hangen tot ze aan vervanging toe zijn.

Voor die tijd zullen dus een aantal nieuwe kasten gereed moeten zijn!

Wel blijven we eventuele reparaties doen die met in acht name van de veiligheid kunnen worden uitgevoerd.

Vervanging van schoren bij **TV1** is uitgesteld tot voor het seizoen 2022.

Op 18 december 2020 was bij **TV5** een paartje Torenvalken al weer klaar voor het nieuwe broedseizoen 2021.

14-01-'21

Bericht van Vogeltrekstation Wageningen.

Terugmelding van een Torenvalk. Op 1 januari '21 dood gevonden in Wapenveld.

Afstand van de ringplaats, Faijersheide **TV7**, hemelsbreed ruim 38 km.

Ringno. 3.825.451. De eerst geringde vogel uit het nest. Tussen ringdatum (17 mei 2017) en vinddatum zijn 1325 dagen verstreken.

De Torenvalk is, rekening houdend met de geboortedatum, 3 jaar, 7 maand, $15 + 14 = 29$ dagen oud geworden.

Dus, zeg maar, 3 jaar en 8 maand. (hier moet dan eigenlijk de tijd van dood en vinddatum weer worden afgetrokken, maar die is niet bekend!)

Bij de terugmelding is helaas niet het geslacht van de gevonden vogel vastgesteld en eveneens de conditie en doodsoorzaak is of kon niet worden gemeld.

Als je bedenkt dat een Torenvalk een gemiddelde leeftijdsverwachting heeft van ± 2 jaar, dan heeft er "één van ons", het nog niet zo slecht gedaan. Het lage gemiddelde komt voornamelijk door het feit dat ruim de helft van de jonge Torenvalken sneuvelen voor hun eerste levensjaar. Een ooit vastgestelde leeftijd van 16 jaar is zeer uitzonderlijk. (bron WR/HWO)

15-01-'21.

TV8 Ter plaatse van de volkstuinen aan de Aadorpweg, 1 Torenvalk op de kast en 1 in de directe omgeving op jacht. Had geen verrekijker bij me en kon daardoor niet vaststellen welke het ♂tje of ♀tje was. Terwijl ik hier naar keek, vlogen er 5 Patrijzen op!

Bij de volkstuinen worden regelmatig Patrijzen waargenomen en we denken dat ze hier ook broeden. En als je hier over nadenkt, Torenvalken en Patrijzen in elkaars omgeving, dan lijkt ons de predatiedruk (wat wel eens wordt gesuggereerd) wel mee te vallen.

Tijdens de jachtsneeuwbuï met een straffe oostenwind op 7 februari zijn de kasten behoorlijk vol gesneeuwd. Na de dooi inval zijn we op 25 februari gaan kijken of het nestmateriaal ook erg nat is geworden. Omdat de Valken alweer last krijgen van de hormonen willen we hun wel een droge accommodatie kunnen aanbieden.

25-02-'21.

Met 3 man de kasten nagezien en het bleek dat alleen in **TV1** het nestmateriaal zeiknat was, (hebben we dus uiteraard vervangen) maar bij de andere kasten viel het eigenlijk nog wel mee. 5 kasten hadden zelfs nog relatief droog nestmateriaal, **TV2, TV3, TV8** en **TV9**. Blijkbaar is directe omgeving, richting voorzijde en windrichting toch bepalend geweest of er veel of weinig sneeuw in de kast terecht is gekomen.

De kasten **4** en **5** met vochtig nestmateriaal zijn ook met droge houtkrullen "ontsloft".

TV6 was al eerder door Gerrit gecontroleerd en was ook droog. De enige kast die niet is gecontroleerd is **TV7**. Deze is wat lastig te bereiken, in zoverre, het terrein is op het moment behoorlijk nat en met de auto, aanhanger en zware ladder is nu geen optie.

Waar het nodig was hebben het natte materiaal vervangen voor nieuwe droge houtkrullen.

Opmerkingen;

TV1, in de kast lagen een aantal grote braakballen van Ransuil? (er zijn in het verleden hier waarnemingen geweest van Ransuil en een aantal jaren geleden een broedgeval in een oud Eksternest).

De wat kleinere, zouden van de Torenvalk zelf kunnen zijn.

TV3, ♂ vliegt af,

TV5, Holenduif, 1 ex. op en 1 ex. in de kast. 22 Februari werd er nog door Holenduif en Kauw gebakkeleid om de kast.. T.n.t hebben dus de Holenduiven de rechten opgeëist.

TV8, ♂ zit op een paal in de buurt van de kast.

04-04-'21.

Gaat het dit jaar gebeuren? Herman ziet een paar Torenvalken bij **TV9** (Johan de Lange kast) aan het Hazenpad. Het ♂ in de kast en het ♀ op een takkenhoop in de directe omgeving.

11-04-'21.

Opnieuw een waarneming van een Torenvalk in **TV9**. Nu zit het ♀ in de kast.

07-05-'21.

Kastcontrole door Gerrit met camera.

TV1

TV2

TV3

TV4

TV5

TV6

TV7

TV8

TV9

Zoals te zien is hebben de Torenvalken in **TV5** de oorlog om de kast met Kauw en Holenduif gewonnen.

TV3. ♀ in de verdediging toen de camera over de kastrand kwam.

De beelden laten zien dat er in **TV6** en **TV9** nog geen eileg is geweest maar laten ook het verschil in data van eileg zien. **TV3** en **TV8** hebben hoogstwaarschijnlijk al een compleet legsel (6 eieren), terwijl er in **TV7** nog maar 2 eieren gelegd zijn.

Dat **TV6** niet bezet is verbaasd ons eigenlijk niet. We hebben dit voorjaar hier nog geen activiteit van de valken gezien. Wat betreft **TV9** hadden we goede hoop naar aanleiding van de waarnemingen. Maar het koude voorjaar zou voor enkele paartjes misschien wel een reden kunnen zijn nog even te wachten. Wij wachten ook af.

Tot nu toe totaal 29 eieren, wel minder dan vorig jaar maar met deze score hebben we nu al 9 méér eieren dan dat er in het eerste jaar, 2015 totaal geringd zijn! Er moest wel een keer een terugval komen na 5 jaren van crescendo.

Echter, aangezien alle legsels nog niet compleet zijn, zal het getal zeker nog wel oplopen.

17-05-'21.

Vandaag toch activiteit van Torenvalken bij **TV6** waargenomen door Herman. Misschien nog een laat broedsel? We wachten af.

Gerrit had vandaag ook een wel heel bijzondere waarneming bij **TV2**.

Een Ooievaar op de kast, met z'n snavel hakken in het kopse hout van de paal waaraan de kast is bevestigd. Uiteraard voelden de Torenvalken zich bedreigd en het ♀ verdedigde haar broedsel met felle duikaanvallen.

De indringer werd verjaagd, de rust keerde weer en het ♀ ging gelukkig weer op de eieren zitten. Maar wat die Ooievaar daar nou boven op de kast te zoeken had ???

19-05-'21.

Controle door Gerrit en Hans met camera.

TV1, 5 eieren

TV2, 5 eieren

TV3, 6 jongen!

TV4, 5 eieren

TV5, 5 eieren

TV6, 4 eieren, dus toch nog!

TV7, 5 eieren

TV8, 6 eieren

TV9, helaas nog steeds geen resultaat ondanks dat er nu toch waarnemingen zijn geweest van Torenvalken in en op de kast. Met dit gegeven besluiten we om de kast toch nog niet te verplaatsen.

T.n.t. totaal 41 eieren,

27-05-'21.

De eerste 5 jonge Torenvalken geringd in **TV3**. Er zijn 6 eieren gelegd en er zijn 6 jongen uit gekomen. Echter tijdens het ringen bleken er nog maar 5 jongen in de kast te zijn.

De hele morgen al Steenuilen geringd tussen de buien door en zijn na de middag toen het droog leek te worden de valken in **TV3** gaan ringen. Ze waren nog maar net geringd en terug in de kast gezet of we kregen een hoosbui over ons heen en zo waren we aan het einde van de ringsessie van vandaag toch nog zeiknat! We moesten nl. nog een eindje terug lopen naar de auto.

27 Mei is (voor ons) een gemiddelde 1^e ringdatum.

Ons eerste projectjaar, 2015, was een vrij late (16 juni) en 2017 een relatief vroege (17 mei) 1^e ringdatum.

Opm; 27 mei ook weer een paar Patrijzen waargenomen door Herman bij de volkstuinten waar **TV8** staat.

28-05-'21

Kastcontrole door Gerrit met camera.

TV1, 2, 4, 5 en **7**, 5 eieren, **TV6**, 4 nog steeds eieren.

TV8 zeker 5 jongen. Maar toen de camera voor de kast werd gehouden en vóór er een goed beeld van de aantallen jongen was, vloog het ♂ de kast in om haar jongen te beschermen en nam een dreighouding aan. Meestal vliegen de oudervogels uit de kast bij controles. Maar omdat deze valken blijkbaar toch mensen gewend zijn (locatie op de volkstuin) zag ze misschien alleen de camera als aanvaller op haar jongen. En die kon ze wel aan! We zullen dus even moeten wachten tot er geringd gaat worden voor het exacte aantal jongen.

Sinds de vorige controle (19 mei) zijn er geen eieren bijgelegd en blijft de totaalscore op 41 eieren. 7 Eieren minder dan vorig jaar maar zeker niet slecht, ook omdat toch hetzelfde aantal kasten was bezet, 8 paar. Gemiddeld 5,125 eieren per paar. We hadden nog hoop op bezetting van de kast aan het Hazenpad maar dat is helaas niet gelukt. Volgend jaar beter!?

05-06-'21.

4^e kastcontrole door Gerrit met camera.

In de buurt van **TV1** is vastgesteld dat in de ruigte onder afrasteringsdraad een paar Patrijzen broedt! Dit is het 3^e broedgeval van Patrijs in de directe omgeving van een bezette Torenvalkkast. (de andere 2 locaties zijn Faijersheide en volkstuinen Aadorpsweg).

TV1, 5 jongen

TV2, 1 jong, 4 eieren

TV3, 5 jongen, reeds geringd

TV4, 3 jongen en 2 eieren bezig met uitkomen!

TV5, 1 jong, 4 eieren

TV6, 4 eieren

TV7, 5 eieren

TV8, 6 jongen.

15-06-'21.

2e Ronde ringen van de jonge Torenvalken in **TV1**, en **TV8**.

De jonge Valken in **TV8** waren al behoorlijk groot. Het ringen kon nog net, hoewel er al één uit de kast fladderde en na enig zoeken in de droge greppel teruggevonden werd zodat ze alle 6 teruggeplaatst zijn. Het ♀ bleef eerst op enige afstand op een paal zitten maar later ondernam ze diverse aanvallen op Hans die op de ladder stond.

De 5 jongen in **TV1**, ca. 10 dagen jonger, waren makkelijker te hanteren, en ook het ♀ bleef op ruime afstand.

Krantartikel door Yvonne van Haagen in diverse dag- en weekbladen

Torenvalk duikt in greppel

"We waren een beetje laat", aldus Johan, één van de vrijwilligers van de torenvalkwerkgroep van de KNNV Vriezenveen. Deze werkgroep houdt zich bezig met de torenvalkpopulatie in Vriezenveen. Ze heeft een negental nestkasten op hoge palen voor torenvalken in beheer, met het doel de populatie torenvalken te vergroten.

Wat is er gebeurd?

Afgelopen dinsdag werd er op twee plekken een dubbele ladder opgetuigd om twee torenvalkkasten (TV-kasten) te inspecteren. Doel was de aanwezige jonge valkjes te wegen, de vleugellengte te meten en te ringen.

Bij de eerste TV-kast kwam er al een flink kabaal uit de hoge kast. Vrijwilliger Hans klom op de ladder en wierp een eerste blik in de nestkast. Zoals het torenvalken betaamt, zetten deze zich schrap: klauwen naar voren gericht en bek open, ofwel: kom maar op. Daar kwam nog bij dat deze jongen al dik in de veren zaten: ze waren ouder dan verwacht. “We waren een beetje laat...”

Het eerste jong dat Hans wilde pakken kreeg zijn eerste “bijna vliegles”: het ontglipte Hans en verdween in de naastliggende greppel. Vrijwilligers Johan en Gerrit sloten hem in en het lukte hen het jong te vangen, vanuit de hoogte gedirigeerd door Hans. Nadat alle zes de jongen geringd en wel teruggezet werden, begon moeder torenvalk met een offensief. Tot op een armlengte kwamen er schijnaanvallen om Hans van de ladder te stoten. Hans hield stand en kwam - gelukkig op eigen kracht - naar beneden.

Hoe anders was het bij de tweede TV-kast. De daarin aanwezige vijf pluizige jongen lieten zich- onder luid protest, dat wel - meten, wegen en ringen. Moedervalk hield ons cirkelend in de gaten, maar op zeker 50 meter afstand en zonder veel misbaar.

Wat wil het geval? De eerste nestkast staat bij een volkstuinencomplex waar veel mensen komen. Moedervalk aldaar verdraagt die menswezens prima, maar geeft ze van katoen als ze te dichtbij komen. De tweede kast staat op een rustige akker, waar alleen de boer zich soms laat zien. Moedervalk is daar mensvreemd en een stuk afstandelijker.

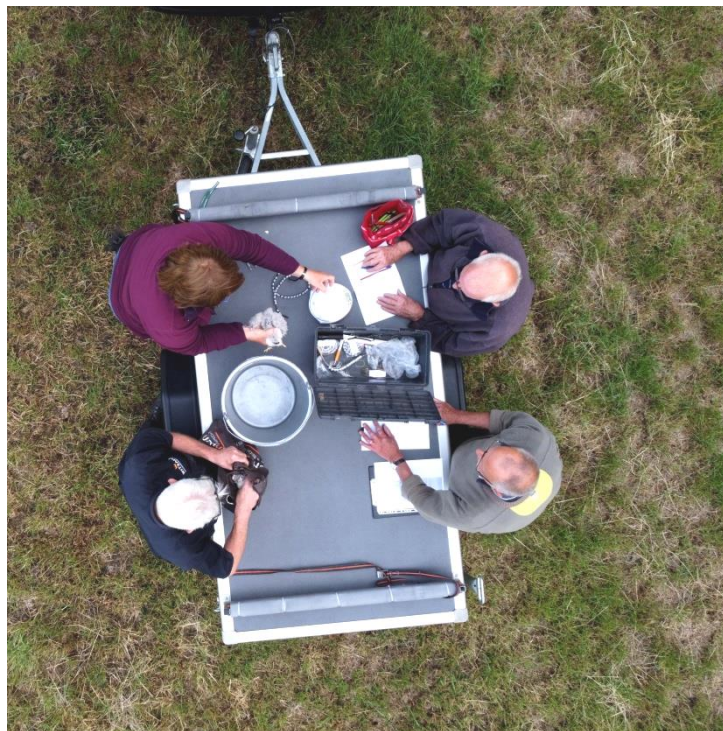
Bijzonder hoe ze zich aan hun omgeving hebben aangepast!

23-06-'21.

3^e en laatste ringronde met 4 man en 1 vrouw. Onze vaste ringer Ben had vanavond een “makkie”. Hij had Ineke, ringer in opleiding, meegenomen om het “werk” te doen.

Ben beperkte zich tot het noteren van de gegevens.

Gerrit hield met een drone alles van boven in de gaten en Gerard en Alfred assisteerden.

Geringd moesten nog worden de jongen van **TV2**, **TV4**, **TV5**, **TV6** en **TV7**.
We begonnen met **TV2** maar groot was onze verbazing toen we ontdekten dat de kast helemaal leeg was! Uitgevlogen kon niet want zeker 1 uitgekomen jong (van de 5 eieren), zou nog geen 3 weken oud zijn geweest.
Conclusie is dan predatie. Erg jammer. Maar door wie? We hebben geen sporen kunnen vinden van een mogelijke dader.

Van **TV4** (3) en **5** (5) waren de jonge valkjes mooi van leeftijd (ca. 2 weken) om te ringen. De jongen van **TV6** (4) waren maar net aan de maat (ca. 1 week).

.

Zo hebben we dit seizoen zo ongeveer beide uitersten gehad om te ringen.

De jonge valkjes van **TV7** (4) waren weer mooi “vân teûte”, oftewel mooi aan de maat.

Het is, in ieder geval zeker niet praktisch om voor elk broedsel een aparte ringdatum te plannen. Er zal wat gecombineerd moeten worden. En uiteindelijk kunnen we zeggen dat dit seizoen, m.u.v. **TV2** weer goed is afgesloten.

Totaal zijn er **41** eieren gelegd, **35** uitgekomen en **32** jonge Torenvalken geringd.

Geen topjaar maar nog altijd 12 geringde valken meer dan ons eerste projectjaar, toen er 20 jonge valken zijn geringd en uitgevlogen..

Dit jaar hadden we ook weer een “nustdörregie”. **TV6**, vleugellengte 33 mm. gewicht 87 gr..

De vorige achterblijvertjes waren in 2018, **TV3**, 77 mm. 81 gr. en **TV5**, 45 mm. en 80 gr.

M.b.t. de grootte was het jong in **TV6** wel redelijk aan het gewicht!

Aan het totaal van de geringde Torenvalken zouden we nog kunnen toevoegen een torenvalkkast van de fam. Vrielink, Greftenweg, de Pollen, waar ook nog 5 jonge valken zijn geringd.

Op 12-07-'21 is een nacontrole gedaan bij **TV6**, waar 4 jongen zijn geringd.

Het “nustdörregie” zal het niet hebben gehaald! Vastgesteld zijn 3 jonge valken die bezig waren het nest te verlaten.

